Nyolczadik évfolyam. 274-ik szám. Kolozsvártt, 1878. péntek november 29.

A „KELET“ előfizetési dija:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre . . . . . 16 frt.
Félévre . . . . . 8 „
Negyedévre . . . . . 4 „
Egy hóra helyben . . . . . 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet“ mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési dijak
Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasenstein et Volgler (Wallfischgasse 10.) Bud. Mosse Publicistische Bureau Budapesten. Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Weisz Mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest Szervitatér 5. sz.

Nyilttéri czikkek
gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:
Főtér 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESEBB CZIKKEK DIJAZTATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Visszaemlékezés külföldre.

Kolozsvár, 1878. nov. 28.

II.

Abban, a mit Nyugot-Európa egy magyar honpolgár előtt feltárhat, semmi sincs, mi oly mélyen meghassa és elkeseritse a lelket, mint azon rendkivüli erő és hatalom, a mely felett nyugat nemzetei rendelkeznek és a mely minden lépten-nyomon oly méltóságszerüleg lép fel, hogy az idegen nemzetével együtt silány féregnek látja magát eltörpülni előtte. A kosmopolita szemében ez az emberiség magasban szárnyaló előhaladásának örvendetes jele, de a magyar polgár, kinek csak egy hazája van, a haladás e zajában a gyászinduló hangjait véli kivenni, melylyel nemzetét kisérik sirjába. Mi iszonyatos és lesujtó ellentét ez! Az a szép nemzet és vig nép, mely idehaza annyira meg van elégedve enmagával; oly fenhéjázólag játsza a nagyot és hatalmast; minden tagjában oly öntelt s mélyen hiszi, hogy önmaga és saját életének bár puszta fentartása érdekében megteszi kötelességét, — — ez a nemzet halálos sorvadásban sinylik, tudtán kivül adózó rabszolgája a többi hatalmasoknak s vézna alakjával a felszolgáló szerepét viszi ott, hol a többi hatalmasok lakomáznak.

És mindez korántsem puszta képzelgés! A midőn a külföld valamely kicsike falujában egy pár füstölgő kémény alatt több és nagyobb ipar van, mint egész Kolozsvár városában; több pénz özönlik oda a világ minden részéből, mint a mennyi Kolozsvár összes iparosainak kezén megfordul; a midőn akárhol van e füstölgő kémény, a mennyi pénz csak a világ egy részétől s benne e szegény országból kitelik, szintén csak hozzá foly, hogy többé ne térjen soha vissza; e kéményekből pedig nem csak falvak, hanem városok, a városokban belőlük erdők és ez erdőkből eget elboritó fellegek alakulnak — akkor mindenütt, hol csak e fellegek járnak, aranyeső hull s utána boldogság, müveltség, erő és hatalom terem.

Ipar, ipar, ipar! E szóban rejlik a világ czivilizatiója, minden — minden, mi szépet, nagyot ember létesit. A hol ipar van, bármily nagy adót megbir a polgár s bármily nagy czélt kivihet az állam. Az ipar vagyonossá teszi az egyest s a vagyonos sohasem hagyta gyermekeit müveletlennek; a müvelt ember mindig áldozatkész a haza, a humanitás, a közmüvelődés érdekei iránt és igy sarjadzik fel az egyszerü kézmüves verejtékének cseppjeiből a közelőhaladás.

Nagy kérdés, ha roppant elmaradottságunkban ép az ipart, e nagy élettényezőt tekintve, lehet-e a nemzetnek biztos kilátása és igénye a hosszu életre más nemzeteknek, ide haza el sem képzelhető, hatalmával s anyagi erejével szemben? Nagy kérdés, hogy e láthatatlan erő nem igázott e le bennünket már is annyira, nem zsibbasztotta-e meg s nem hálózta-e ugy körül a nemzet test minden tagját, hogy többé nem létezik szabadulás a rabszolgai halál elől? De ha e nemzetnek van joga az életre s van lehetőség e jogát érvényesiteni, akkor minden kétséget kizárólag, csak egy módja van az életmentésnek, és ez: ha összes társadalmi és állami erejét a legnagyobb kitartással és odaadással iparának megteremtésére és fejlesztésére forditja.

Fájdalom, — ezuttal nem a nemzetnek, mely kevéssé látszik törődni sorsával, hanem azoknak, kik, mint e sorok irójának igénytelensége, a nemzet szebb jövője iránti hitöket érezik megingatva, — a látottak után csak egy meggyőződésünk lehet, hogy t. i. vagy a fennebbi komoly elhatározás, vagy a csendes nemzeti kimulás közt van a hazának választása.

Tenni kell tehát, a mi még tehető a hazai ipar érdekében, tenni azt, a mit más nemzetek saját iparuk megteremtésére s megtartására tettek és tesznek; még pedig mindazt nekünk, kiknek iparunk nem létezik ama virágzó iparral biró államoknál sokkal kiterjedtebb mértékben és nagyobb áldozatokkal.

Mit tesz tehát Nyugat-Európa az ipar érdekében? Ez lesz, mire igénytelen tapasztalataink után e czikksorozat folyamában megfelelni igyekezünk.

Ez uttal csak közleményeink kerekdettsége kedvéért sem kezdhetvén e tevékenység bár egyik ágának vázolásába, megjegyezzük csupán, hogy az iparfejlesztés egyik leghatásosabb és legáltalánosabb eszközének külföldön az iparmuzeumok tekintetnek s ezek között személyesen meglátogatván a bécsit, münchenit, stuttgártit, nürnbergit, párizsit, brüsselit, londonit, az általános czél vázolása után mindeniket törekszünk főbb vonásaiban megismertetni s azután szólunk az iparos osztályokról, az iparfejlesztés egyéb eszközeiről, a külföldi ipar előnyeiről a hazai felett s igénytelen nézeteinkről a hazában követendő eljárást illetőleg.

Justus.

— Kogalniceanu, Románia külügyminisztere sürgönyt intézett Andrássy gróf külügyminiszterhez, melyben háláját fejezi ki Dobrudsa ügyének Románia érdekében történt elintézése felett, melyet a román miniszter főleg monárchiánk közbenjárásának tulajdonit.

— A „Neue freie Presse“ értesül, hogy a novi-bazári kerület megszállását szabályozó conventió megkötése bizonyos. A portának a legközelebbi napokbau határozatot kell hoznia. Boszniát és Herczegovinát illetőleg az osztrák-magyar és a török kormány is lehetőnek tartja a conventiót, minthogy a szultán kijelentette, hogy ő mint kalifa, az Ausztria-Magyarországhoz való jó viszonya daczára sem köthet conventiót, amióta az osztrák-magyar csapatok megtámadták alattvalóit. A megkötendő conventiónak az osztrák-magyar kormány azon követelése fog szolgálni, hogy a novi-bazári kerületben több strategiai pontot szállhasson meg, használhassa a hadi utakat, és biztosithassa kereskedelmi utját. A novi-bazári kerület valóságos megszállásáról és kormányzásáról tehát soha sem volt szó.

Külföld.

Az angol-orosz viszonyok a képzelhető legfeszültebbek. Az orosz politika machinázióiban Anglia nyakába sózták az afghán háborut, most viszont Anglia az orosz politika azon tényeiből kovácsol fegyvert Oroszország ellen, melyeket Európa keletén, mint a berlini szerződéssel ellenkezőket látunk és ismerünk. Salisbury anapokban Pétervárra sürgönyt intézett, melyben szemére vetette Oroszországnak e tényeket s hivatkozott Kauffmann tábornok beszédére is, melyet tegnap közöltünk. Ezután alig telt el pár nap s jelentik Londonból, hogy külön futár küldetett Pétervárra, a mi kétségtelen jele annak, hogy az orosz-angol viszonyok nagyon élére vannak állitva. Az angol minisztertanács egyre tart üléseket, melyekben nem tárgyalhatja az angol-afghan háborut a nélkül, hogy Oroszország magatartását is kellő tekintetbe ne vegye. Ha idevesszük azt az örvendetes jelentést is, mely szerint az angol torv párt, melyre a Beacosfield kormány támaszkodik, elhatározta, miszerint a kormányt csak ugy fogja ezután támogatni, ha Oroszország ellenében határozott állást foglal el, azt kell remélnünk, hogy vagy Oroszország teljes meghátrálásától, vagy az angol-orosz szakitástól immár nem sok idő választ el.

—

A szultán megtagadván azon nyilatkozatokat, melyeket a czár a berlini szerződés végrehajtása tekintetében a hatalmaknak ügynökei által tétetett, Szavfet pasa tanácsára a czárhoz levelet intézett, melyben a „Pol. Corr.“ szerint örömének ad kifejezést a czár azon nemes elhatározása fölött, hogy a berlini szerződést szigoruan végrehajtatni akarja s hozzáteszi a szultán, hogy ez neki is legfőbb óhajai közé tartozik. De vannak akadályok, melyek legjobb szándékait eddig meghiusitották. Ide tartozik mindenekelőtt az, hogy az országban a béke és nyugalom még nincs helyreállitva. Azonban a Törökországban uralkodó agitáczió több okra vezethető vissza, melyeket a szultánnak van szerencséje a czár legmagasabb tudomására hozni. Először is fegyveres bolgárok ismételten betörnek és demonstrálnak a berlini szerződés ellen, a helyett, hogy eljárásuk az orosz csapatok ellen, a helyett, hogy eljárásuk az orosz csapatok ellen, a helyett, hogy eljárásuk az orosz csapatok

A közvélemény ennek mindinkább tudatára ébred, s azon aggodalom nyilvánul, hogy a bünös merényleteket még nagyobb s veszélyesebb tettek fogják követni, ha a kormány nem lép fel a mozgalom ellenében egész szigorral és határozottsággal. A közvélemény hangulatában beállott e változás visszahat a Cairoli-Zanardelli miniszterium eddigi magatartásának megitélésére is, s némileg megingatja annak állását.

Maga a kormány is egyébiránt, mint a belügyminiszternek a kamarában mondott szavaiból kitünik, belátta, hogy eddig követett rendszere többé nem tartható fenn s hogy ideje harczra szállania a forradalommal és összeesküvéssel. Rendkivüli vagy épen reactionarius eszközök nélkül is módot nyujt a kormánynak a fenyegető veszély elhárítására a fennálló törvények szigoru értelmezése. A békés és sympathicus részvét, melyet Ausztria-Magyarországban az utóbbi napok eseményei alkalmából tanusitottak, egész Olaszországban felette jó hatást gyakorolt.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház nov. 26-iki ülésében

az elnök bemutatja Besztercze-Naszódmegye feliratát a szebenmegyei alispáni hivatal törvényellenes betöltésének felfüggesztése és törvényes választás rendelése iránt.

A kérvényi bizottsághoz utasittatik.

A mentelmi bizottság részéről Ugron Ákos benyujtja jelentését Lukács Béla mentelmi ügyében; kinyomatása rendeltetik el.

Következik a felirat tárgyalása.

Sárközy Aurél a horvátok feliratát fogadná el, ha a kormánypárthoz tartoznék, mert ez a kormány politikájának kifejezője, mint ellenzéki a bizottságét tenné magáévá, mert abban bizalmatlanság van kifejezve, de mert ennek sorai közül a kormány bizalmat olvas ki magának, a határozottan nyilatkozó függetlenségi feliratra adja szavazatát. (Helyeslés balról.)

Pázmándy Dénesnek nincs szándékában nagyszabásu beszédet mondani, hanem csak egynémelyekre válaszolni. Brillans többségre hivatkoznak jobbról, de elfelejtik azt, hogy e többséget nem a magyar elemtől nyerték. Szolgál számokkal: Magyarország lakossága 13 millió lélek, ebből magyar 6.156,421. Ezekből képviselnek a kormánypárti s a nemzetiségi képviselők 7.313,146 összes lakost, köztük 2.198,006 magyart, az ellenzéki képviselők pedig 5.916,204 összes lakost, köztük 3,958,415 magyart. Fontossága van e számoknak, mert azt mutatja, hogy a magyarság elveti Bosznia occupatiióját s csak a nemzetiségek vannak mellette.

Mielőtt szavazatát indokolná, szóló a ház egy virtuoz tagjának egy állitását kivánja apróra venni. Hegedüs Sándor beszéde volt a tuloldalon a legélesebb s nagy phrazissal beszélt ama kakuktojásokról, melyeket némelyek mások fészkébe leraknak. Szóló e kakuk nevet elfogadja azon esetre, ha Hegedüs biztositja őt arról, hogy mindig oly tüzetesen fogja azt kutatni, a mit ő (szóló) lerak. (Derültség balfelől. Mozgás és zugás jobbfelől.)

Elnök: A t. képviselő ur oly kifejezést használt, melyet én a parlamenti illemmel megegyeztethetőnek nem tartok. (Élénk helyeslés jobbról. Nyugtalanság a balon.)

Pázmándy Dénes: Én csak czitáltam Hegedüs képv. ur saját szavait.

Elnök: Én csak elnöki jogommal és hatalmammal éltem, midőn Pázmándy képv. ur kifejezésére ama kijelentésemet megtettem. (Élénk helyeslés jobbról. Nyugtalanság balról.)

Németh Albert (Nagy nyugtalanság jobbról.) A hatalomnak és jognak is vannak korlátai, melyeknek megsértését tűrni nem fogjuk. (Helyeslés a szélső balon. Élénk felkiáltások jobbról: Rendre, rendre! Nagy zaj.)

Elnök. Kénytelen vagyok a képv. urat ezért rendreutasitani. (Élénk helyeslés jobb felől.)

Németh Albert. (Nagy zaj.) Ha ez igy megy, meg fogjuk érni (folyvást tartó nagy zaj,) hogy a képviselő ház rostruma (Nem szünő nagy zaj) egy zsémbes vén ludi magister cathedrájává fog degredáltatni. (Hosszas nagy zaj. Fölkiáltások a jobb oldalon: Nem értjük a szót.)

Pázmándy D. folytatja beszédét. A keleti kérdés szerinte előre praeparált dolog, az occupatiót minden tekintetben el kell itélnie. A kétértelmü biz. javaslatot nem, hanem Apponyi határozott feliratát fogadja el.

Tisza Kálmán miniszterelnök: A. ház! (Halljuk! Halljuk!) Két dolgot mondott az előttem szólott t. képviselő ur (Nagy zaj. Halljuk!) melyekre nézve azt mondhatnám, legalább az egyikről, hogy személyes kérdésben kérek szót. (Halljuk!)

Az egyik, midőn egy szolgabiró fölolvasott levelét ugy adja ki, mint a kormány intézkedését. Én azt hiszem, hogy legfölebb is azon esetben lehetne ebből a kormány eljárására következtetést vonni, ha az illető kerületből vagy bárki által ama szolgabirónak azon intézkedése ellen panasz tétetett volna s a kormány elmulasztotta volna azt a panaszt megvizsgáltatni, és ha kiderül, az illetőt megfenyittetni. (Élénk helyeslés középen.) Mert — engedelmet kérek — sehol a világon még kinevezett alantas közegnek is hibás eljárásáért a kormányt felelőssé tenni nem lehet, annál kevésbé választott közegeit. A kormánynak felelősségre vonása ott kezdődik, ha bejelentetvén a visszaélés, a kormány nem intézkedik annak megtorlására. De ily esetet nekem sem a képv. ur, sem más valaki fölmutatni nem fog.

A másik az, hogy a képviselő ur azt mondja, hogy a szolgabiró őt magához hivatta és a miniszterelnök rendeletére figyelmeztette, hogy ha még olyanokat fog beszélni, akkor el fogja fogatni.

Pázmándy Dénes: Atyai intést emlitett!

Tisza Kálmán miniszterelnök: Nem tudom, akármiféle intést emlitett, hogy arról, hogy a képviselő ur miket beszél, miket nem, megválasztatása utáni időig még csak gyanitásom sem volt; tehát már csak ezért sem adhattam ki sem rendeletet, sem atyai intést. (Helyeslés jobbfelől.) Egyébiránt, ha az a szolgabiró arra hivatkozott, hogy az én rendeletemből atyai intést adjon a képviselő urnak, akkor azon szolgabirónak tessék megmondani, hogy hazudott. (Nagy zaj. Élénk mozgás.)

Mert én nem adtam senkinek senkire vonatkozó intést; és ismétlem, hogy arról, hogy a képviselő ur miket beszél, miket nem, megválasztatása után jóval későbben, midőn azon vidékbeli emberekkel találkoztam, még csak tudomásom sem volt; és midőn arról tudomásom lett, igen helyeseltem, hogy — bár sok olyat beszélt, mit bizony nem III. Napoleon alatt, de még más viszonyok közt sem lehetett volna elmondani — hogy épen azon kerületben, hol a választók körében egy akkori miniszter is volt, elnézték neki minden beszédjét. (Helyeslés a középen.)

Németh Albert kitöröltette magát szombaton a szólók sorából, mert elesett attól a szerencsétől, hogy a miniszterelnök után szólhasson. Most ez mégis bekövetkezett. (Derültség) A szolgabiró kérdésében a miniszternek ad igazat, mert a szolgabiró bizonnyal csak privát diligencziából járt el. Szóló ezután azt bizonyitja egyes választási esetekből, különösen a sopronyiból, hogy a választások nem mentek végbe függetlenül. Ezek után, mint mondja, zavarban van, hol kezdje s rövidebb tünődés után a képviselőházat kerthez hasonlitja, a hol a szélsőbaliak rózsákat szedtek s nyujtottak, mig a jobboldal nem mutat fel mást, mint napraforgókat s szamártövist. Hegedüs azt mondta, hogy ők korteskedve Figaro itt Figaro ott módjára, hol itt hol amott termettek. Szóló acceptálja a hasonlatot, noha Figaro borbélylegény volt, de ha ő (szóló) s Mocsáry borbélylegény, akkor Hegedüs csak legfölebb borbélyinas.

Ezek előrebocsátása után a kormány politikáját fonáknak, vészthozónak bizonyitgatja, de levét még is ugy hiszi, nem a nemzet, hanem a többség s a kormány fogja meginni.

Szól a hadseregnek rossz élelmezéséről, szól a strategia s tactika hibás voltáról, szól egy fiatalkori hegyi kalandjáról, melyben egy 16 éves gyerkőcz több észt tanusitott, mint a magláji hadvezér, magasztalja Szapáry gr. tábornokot, kinek egyedül köszönhető, hogy teljes kudarczot hadseregünk nem szenvedett, mert a bölcs hadvezérlet megfeledkezett a kellő összeköttetésről gondoskodni s végül kijelenti, hogy a függetlenség pártjának feliratát fogadja el.

Füzesséry Sándor emelt ekkor szót az egyesült ellenzék javaslata mellett.

Szontagh Pál (nógrádi) előadó: T. ház! (Halljuk! Halljuk!) Meg akartam kiméln a t. házat attól, kogy jogommal élve, zárszóm meghallgatására türelmát kikérjem (Halljuk! Halljuk!) Azonban némileg inkább magammal vetve számot, inkább individualitásomat véve tekintetbe, mint előadói tisztemet, ez utolsó időben mégis ösztönözöttnek érzem magamat, hogy a t. házat egyrészt megkérjem rövid — mint szokásom — előadásomnak meghallgatására, másrészt meg arra, hogy előadásom megitélésénél ne annyira előadói tisztemet, mint inkább képviselői minőségemet, saját individualitásomat tartsa szem előtt. (Halljuk! Halljuk!)

Ezek után t. ház előre bocsátom azt, hogy mióta csak politikával foglalkozom és igy kora ifjuságomtól fogva, — magyaros kifejezéssel élve — mióta eszemet tudom, egy vezéreszme uralkodott egész lényem, egész valóm, gondolkozásom, lelkem és szivem fölött, és ez az volt (Halljuk!) hogy hazámat Magyarországot azon állapotban, minőségben és azon határok között, melyekbe azt a történelmi fejlődés, a szerződések, a régi harczok után békövetkezett békekötések helyezték: ha hatalmasnak talán nem is, de békében élőnek, a békés fejlődés minden feltételeivel ellátott országnak szemlélhessem, hogy boldoguljon, hogy prosperáljon szellemileg és annyagilag egyaránt háboritatlanul, békében, — megjegyzem még talán a divatos ugynevezett szabadsági igények rovására is. És miután vezéreszmém, a mit nem habozok nyiltan kimondani, természetesnek fogja találni a t. ház, hogy czzel az ujabbi időben egy másik érzület szövetkezett és folyt mintegy ezen vezéreszme követésének reám háritott kötelességéből, t. i. hogy azon hatalmasságnak tulterjeszkedését, azon hatalmasságnak fejlődését, actióját, támadásait — nyiltan kimondva — gyülöltel fogadjam, a melytől Magyarországnak ez állapotba jutását, — a mit utólérni legfőbb vágyam és megérni legbuzgóbb kivánságom volt — leginkább féltettem és ez nem habozom kimondani: a muszka hatalom tulterjeszkedése és agressiv politikája.

És midőn sok részről történt hivatkozás török-barátságra, a török iránti sympathiákra, nem tagadom, egész nyiltsággal bátor vagyok kifejezni a ház előtt, hogy bennem, individualitásomban ezen török-barátság inkább negativ, mint positiv természetü volt; nem a török nemzetért, nem a török birodalomért rajongtam, hanem inkább gyülöltem és inkább féltem a muszka birodalom hatalmi tálterjeszkedésétől. (Tetszés a jobboldalon.) Ugyanis én részemről a török birodalom iránti sympathiák gyökerét, valamint magamra nézve ezen érzületben találtam, ugy azt az ország igen sok részében — igen sokakkal történt érintkezésem alapján mondhatom — másoknál is ugyanebben találtam fel. És ebből folyólag sohasem osztoztam azon nézetben, hogy török-szövetség utján fejleszszük Hungáriát, vagy ha ugy tetszik Austró-Hungariát. Ugyan kérdem a t. háztól, hogy szövetkezhessék egy — bár franczia helyen cadavernek mondott, de életerejéről még is több tekintetben tanuságot tett birodalom — oly országgal, hol a legujabb időben is attól kellett tartani, hogy kormányzata legfőbb vezetése egy Mahmud-Damád basára fog bizatni, vagy egy másikra, kinek nevét nem szükséges idéznem, a kikről tudva van, hogy ha nem is tisztán muszka zsoldosok, de muszka barátok, a mikor bekövetkezhetett volna azon eset, hogy a török nemzet, melynek alsó rétegei iránt ennyi rokonszenv nyilvánult szóban és tettben, melyek előtt én is meghajlok, hódolatomat nyilvánitom, bekövetkezhetett volna — mondom — hogy a török közkatonák ezen egy kissé phrázisszerüleg ugynevezett névtelen félistenek épen oly vezérek kezére jutottak volna, kik erélyüket, szivósságukat felhasználva, őket épen azon érdekek ellen forditották volna, melyeket én hazám érdekeinek tartok.

Ennek következtében nagyon természetes, hogy rám leginkább azon hatalomnak fenyegető volta volt hatással, a melyről meg vagyok győződve, hogy épen ugy, a mint 1815-ben az egyesült európai coalitio Napoleon császár ellen szövetséget volt képes formálni, megtámadni és leverni a franczia imperator hatalmát azon szempontból, mert az forradalmi alapon állott és a legitimitas veszélyeztetve volt; én részemről párhuzamot vontam bensőmben és contemplatiómban, hogy ezen most actiót keltő hatalmasság habár nem áll reá nézve az, hogy forradalmi származásu, mint volt amaz imperator, de cselekedeteiben ép oly forradalomszerü, épen oly illegitim, mint amaz, és ennek folytán óhajtanom kellett, hogy épen ugy európai coalitio által utasittassék rendre és fenyittessék meg, mint 1815-ben a franczia imperatorral történt. (Helyeslés jobbfelől.)

Ha tehát már most ezen contemplatiom alapján oda jutottam, hogy biztosságot szereztem magamnak — legalább individualiter — azon nyilatkozatok után, melyeket a miniszterelnök ur tett, azon felfedezések után, melyek a közös külügyminiszter által szintén a nyilvánosság elé hozattak, (Élénk fölkiáltások a baloldalom: Hol? Hol? Nem tudunk róla semmit. Halljuk! Halljuk! a jobboldalon,) hogy Bosznia és Herczegovina elfoglalásában positiófoglalást láthatok azon terjeszkedés irányában, melyet én mindig perhorrescáltam; s ha e két államférfi iránt csak hitemet nyilvánithatom én, melyet jogosultan mások ismét a magok nem hivésével ellensulyozhatnak, legyen szabad mégis egy argumentumot felhoznom arra nézve, hogy a fölfedezések valódiak és igazak, és a követett politika azon czélra vezető, melyet én álitottam a t. ház elé. Legyen szabad e tekintetben fölemlitenem Polyt Mihály képv. urnak nem annyira felirati javaslatát, mint indokolását, melynek bevezetésében azt mondja, hogy mindig azt remélte, hogy Bosznia és Herczegovina occupatiója compromissum Muszkaországgal, és most azért fél és fázik tőle, mert az occupatiót kénytelen praeventiv rendszabálynak nevezni a szláv elem ellenében. Ha azon szláv elem, melynek nevében szokta Polyt M. ur hatásteljes szavát emelni, ezt praeventiv rendszabálynak tartja maga ellen, és ha magát indentifikálja Muszkaországgal, akkor én meg vagyok erősödve azon nézetemben, hogy az occupatió ily értelemben, rendszabálya a szláv elem ellen.

Apponyi Albert gr. szerint a jelen vita czélja volt a kormány s a parlament politikáját s a kettőnek egymáshoz való viszonyát kitisztázni.

A kormánypolitikáról az mondatott, hogy annak czélja az orosz hatalmi tulterjeszkedés megakadályozása. Fölmerül itt a kérdés: mi a tulterjeszkedés, a mit a kormány megakadályozandónak vél. A kormány egyrészt meg nem engedhetőnek véli az oroszok állásfoglalását a Dunán tul, másrészt meg érdekeinkre megnyugtatónak mondja a berlini szerződést, mely szerint tényleg ily állásfoglalás történt; ez tehát azt teszi, hogy az oroszok érdekeinkre nézve veszélyes állásfoglalását a Balkán keletén, ellensulyozza a nekünk adott foglalás, a paralell actió. A miniszterelnök e politikát nem mint föltétlen jót védi, hanem azt bizonyitgatja, hogy az ellenkező, az Oroszország ellen való háboru, monarchiánkra végtelen veszélyekkel járt volna. De nem ez a kérdés. Ott fogni fel az eseményeket, mikor az oroszok már átkeltek a Balkánon, téves eljárás. E háboru nem egyszerre támadt; azt az események fokozatos fejlődése előzte meg s a kormánynak azt kell bizonyitania, hogy nem rajta mult, hogy a keleti kérdés kerekei egyátalán forgásba se jöjjenek. (Tetszés balról.) Pedig rajta mult, mert politikáját a három császár szövetségre alapitá, melyek egyikének érdekében volt a keleti kérdés felszinre hozása, (Tetszés balról). A bosnyák fölkelés kialvóban volt, midőn Szerbország muszka paranszóra uj háborut provokált; s ha mi a szerbeknek nem engedjük meg a kardrántást, izent volna valaki azért hadat nekünk? Számos ily pont mutatja, hogy az izoláltságot maga a kormány teremtette. (Helyeslés balról.)

Bosznia elfoglalása és Oroszország hatalmi terjeszkedésének megakadályozásása közt összefőggés nincs s annak létésitése meg sem is kisértetett.

Kiemeli, hogy ő a parlament abdicatióját látlátja e szintelen feliratban. Hivatkozik a „Szózat"-ban foglalt alternativára, s nem kivánja, hogy azok közül egyik se létesüljön — sem a dicsteljes jövő, sem a férfias bukás, hanem egy disztelen enyészet. Beszédét igy fejezi be:

Ez az alternativa t. ház, a melylyel én soha és semmi szin alatt megbarátkozni nem tudnék. És ha ily válságos pillanatban, mint a mostani, oly perczekben, midőn a sors kopogtat nemzetünk ajtaján, a kormány politikája a „világesemények" jelszavában nyer kifejezést, a parlament politikája pedig csak az aggodalmakban vagyis mindkettő egy és ugyanazon gyámoltalanságnak kettős formulájában, (Zajos tetszés balfelől. Mozgás jobb felől) akkor nagyon tartanom kell attól, hogy mi a magyar nemzetnek sorsát ezen harmadik, legszomorubb, leggyászosabb, legdisztelenebb alternativa elé viszszük.

Mi t. ház, a magunk részéről küzdeni fogunk e sors elkerüléseért, minden áldozat árán és a küzdelem utját kijelöltük felirati javaslatunkban és az utolsó napok vitáiban: Önök határozzanak; mi, bármi történjék is, elmondhatjuk: diximus et salvavimus animas nostras. (Hosszan tartó zajos helyeslés és tetszés a balon.)

Elnök. Folytatjuk a tanácskozást. (Felkiáltások: Holnap!) Az én órám szerint a három negyedből nehány percz hiányzik, és igy a tanácskozást folytatását a holnapi napra halaszthatjuk. (Helyeslés.)

A holnap 10 órakor tartandó ülésen e szerint folytattatni fog a félbeszakadt tanácskozás.

Az ülés végződik 1 óra 40 perczkor.

Az osztrák delegatió.

Az osztrák delegáczió tegnapelőtt déli ülése rendkivüli szokatlan érdeklődés mellett nyilt meg. Nemcsak a delegátusok jelentek meg teljes számban; nemcsak a közös kormány s az osztrák kormány minden itt időző tagja jelen volt, hanem a közönség is oly nagy számban özönlött a tárgyalás helyszinére, hogy az akadémia — különben nem is valami bőre szabott — ülésteerme szerfölött szűknek bizonyult befogadására.

Az érdeklődés okául az szolgált, hogy az ülés napi rendjére volt kitűzve az ismert pénzügyi bizottsági jelentés az 1878-ki rendkivüli hadügyi kiadásokhoz szükséges póthitel tárgyában. Az ülés azonban nem vett oly érdekes lefolyást, mint várták.

Először Coronini elnök referált arról a viszontagságról, a mibe a delegátusi tagságok betöltése került. Ismételt lemondások folytán ma már a legutolsó póttag is behivatott, ugy, hogy ha még egy lemondás történik, absolut lehetetlenné vál az osztrák delegatió komplet számban tartása.

Ezután Neuwirth referált az 1876-ki zárszámadások tárgyában. A bizottság javaslatai egyhangulag vita nélkül elfogadtattak.

Ezután került volna a sor a budgettbizottság jelentésére.

Előzőleg azonban fölszólalt gróf Andrássy Gyula közös külügyminiszter és arra utalva, hogy a budgetbizottság legujabb határozata oly természetü, mely a korona tanácsosainak tanácskozását teszi szükségessé, azon kérelmet intézte a delegatióhoz, hogy e jelentés tárgyalását halassza el.

Arra nézve, hogy mikor tüzessék hát napirendre, a legközelebbi napok valamelyikét, például csütörtököt ajánlja, de ugy, hogy az elnök felhatalmaztassék, magát a közös miniszteriummal érintkozésbe téve, e kérdes tárgyalásáát esetleg péntekre tüzni ki.

Elnök ez értelemben mondván ki a határozatot, az ülés véget ért.

Magyarország nemzetiségei és jövője.

E czim alatt egy érdekes franczia röpirat jelent meg Párisban, mely első részben a Szt.-István korona területén levő nemzetiségi viszonyokat ismeteti. A röpirat egyik része igy szól:

Visszautasitani a megkezdett s felajánlott szerepet, hátat forditani a reá ruházott feladatnak egy gondolkozó ember szem ajánlhatja, bármely párthoz tartozzék. Még szélső bal sem megy enyyire. Azt megteheti, hogy gyalázza Andrássyt azért, a mit tett, s vád alá is ajánlhatja helyezni a Tisza-kabinetet, azon ürügy alatt, hogy megsérté az alkotmányt, de bensejében e párt ismeri el legelsőbb, hogy lehetetlen volt összetett karokkal tétlenül maradni s hogy tenni kellett valamit. Csak hogy azok, kik oly kevesen szidják azt, a mi történt, nincsenek abban a helyzetben, hogy megmondhatnák, minek kellett volna hát történnie. A panszlávok hivei egy nagy Szerbia eszméjét, mások egy nagy Bulgáriát, mig mások a montenegrói fejedelem alatt egy nagy szláv államot akarnak. Az okosabbak elismerik, hogy Görögországot is szerep illeti a keleti kérdésben s azt kérdik, miért ne osztatnék fel a régi Törökország, Románia, Görögország és Szerbia közt.

Röviden szólva fölkelték a népek nagyravágyását és eltakarták a veszélyt. Oroszországnak czélja volt előőrsei által növelni a zürzavart, hogy aztán a zavarosban halászhasson. Vajjon követheti-e Magyarország is ezen politikát? Ausztria-Magyarország hű kell, hogy maradjon régi szabadsági elveihez. Csak liberalis ügynek nyujthat segédkezet, hogy a Kelet szabad és népei jóllétbe legyenek. De miben álljon hát tulajdonképen azon politika, melyet az oroszok terjeszkedésével, vagyis a panszlávizmussal szemben követnie kell.

Magában Magyarországon eltérők a nézetek a követendő politika felett. Helyezkedjünk egy pillanatra magasabb álláspontra s akkor be kell látnunk, hogy a magyarok, románok, szászok és szerbek érdekei azonosok közös ellenségükkel szemben.

A panszlavizmus azon katonai szellem, melynek Csernajeff tb. volt egyik képviselője, ki lenéző megvetéssel bánt a szerbekkel; vagy meg van testesitve azon másik tábornok személyében, kit a bolgárok most trónjukra akarnak emelni. A panszláv bizottságok husz év óta szövik hálóikat; elér az Konstantinápolytól Moskváig, Prágától Belgrádig, Zágrábtól Cettinjéig, Ujvidéktől Salonikiig. Mindenüve, a hol elégedetlenség, a hol bizonyosan e bizottságok kezei dolgoznak.

Az ő „nagy eszméjük" átment a keleti nevek vérébe. A románokat is magokkal ragadták, midőn őket a muszka szövetségbe belehálózták; de jövőre ezek mint latin nép, már tudni fogják magokat mihez tartani. Szerbia is tett egy próbát a panszlávokkal, s ez erkölcsi javulásukra szolgált. A bolgárok is meg fogják látni, ha az orosz barátság mézes hetei elmultak, hogy mi az a panszláv segitség, s hogy mi az ez által feloctroyált autonomia.

A „nagy eszme" tehát kezdi elveszteni prestige-ét a keresztyén oriens egy részében.

Ha a lázongás, melyet a panszlávok lángra gyujtanak, egyszer kitör, nem könnyü azt elfojtani, ha az anyag nem fog szikrát a Balkan keblében, ott van a Moldva sikága, a Vistula völgye vagy Magyarország némely megyéje, hol a szlávok már nagy haladást tettek s hol a parancsoló szükség az államra nézve, az ellen védekezni.

Európa elismeri Milan és Károly fejedelem függetlenségét, de megvárhatja tőlük, hogy az orosz kolosszussal szemben is függetleneknek érezzék magukat. E pillanatban Anglia őrködik keleten Európa biztossága felett; s Ausztria-Magyarország is egy szemmel figyelemmel tartja az orosz hadak mozgását. De minden nap oly bonyodalmakat hozhat, melyek az éberséget hiábavalónak tüntetik föl. Magyarországnak tehát az a föladata, hogy a mai viszonyokból oly állapatot létesitsen, mely a jövőben lehető veszélyeket lehetőleg elenyésztesse.

Tegyük föl egy pillanatra, hogy Oroszország czélt ért volna, ura lenne Konstantinápolynak, Maczedoniát Bulgáriához csatolta volna, és Szerbia Nikita uralkodása alá került volna. Ki nem látja első tekintetre, hogy ez halálos csapás lenne Magyarországra? De ki nem látja egyszersmind azt is, hogy Szerbia, valamint Magyarország szlávjai elvesztenék menthetlenül függetlenségüket és önkormányzatukat. — Szövetség egy szabadelvü monarchiával, melynek igazi alkotmányossága van, mely tiszteletben tartja mindenki jogait és szabadságait, ebben áll az üdv minden nemzetiség számára, mert ez az egyedüli biztos eszköz egy oly szövetség létesitésére, mely elég hatalmas legyen a közös ellenség ellen.

Edina Boglárkára pillantott. Nem első izben történt, hogy Boglárka ily rosszkedvü nyilatkozatot tett.

— Nem mondanád meg Margit, miért vagy oly szomoru? Látom, hogy valami bajod van.

— Miből gondolod?

— Észrevettem több izben, valahányszor látlak, ujabban feltünik előttem.

— Oh éppen semmi bajom, szólt Boglárka, ki a világért sem emlitette volna Edina előtt féltékenységét. Legalább nem olyan, melyen valaki segithetne.

— Édes Boglárkám, szólt Edina, közelebb hajolva hozzá, édes kellemes hangján, mely zenéhez volt hasonló, hogy valami nyomja lelkedet, azt nem tagadhatod, de gondolj meg egy dolgot, s azzal vigasztald magad. Azt, hogy a legboldogabb, legszebb életpályának is megvannak árnyoldalai, a legékesebb rózsának is van tövise, és kivánnunk sem lehet, hogy ugy ne legyen. Isten épen ugy küldi a felhőt, mint a napfényt, Margit. Ő téged is meg fog oltalmazni gondjaid között, ha türelmes lész, s megnyugszol az ő szent akaratában. Akkor aztán ő is rendre mindent a legjobban elintéz.

Miután Edina eltávozott, Franktól egy darabig elkisérve, Boglárka keserü könnyekben tört ki, s hevesen zokogott.

A féltékenység már igen hosszu időn át kinozta szivét, s néha nagyon gyengének s nyomorultnak érezte magát.

— Ha isten könyörületes volna irántam, szólt félhangosan, akkor megbüntetné Bell Rózálit, engedné, hogy lába eltörjék, vagy ilyes valami baleset érje.

(Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Kolozsvár város budgetje.

A városi budgetet a jövő 1879. évre összeállitotta a városi pénztár és tanács, sőt átment már a pénzügyi bizottság tárgyalásain is, mely azonban alig tett rajta a bevételt vagy kiadást illetőleg számbavehető módositást. A budget holnap (pénteken) kerül a közgyülés elé s igy alkalomszerünek tartjuk azt főbb számtételeiben megismertetni.

Kolozsvár város összes bevételei és kiadásai mint a költségvetési praeliminare tanusitja, öt külön pénztári könyvelés szerint kezeltetnek, u. m. házi- (közös) pénztár, dolgozóházi, laktanyai, borés húsfogyasztási, s végre a szegények pénztára.

A pénztárak jövő évre előirányzott bevételei és kiadásai a következő számokat mutatják fel:

Házipénztár: bevétel 198,138 frt $05\frac{1}{2}$ kr, kiadás 220,270 frt 84 kr, hiány 22,132 frt $78\frac{1}{2}$ kr; dologházi-pénztár: bevétel 408 frt 85 kr, kiadás 1509 frt 31 kr., hiány 1100 frt 46 kr., kincstári bor- és hus-fogyasztási adó: bevétel 46,730 frt, kiadás 47,223 frt 50 kr, hiány 493 frt 50 kr, kaszármai-pénztár: bevétel 27,176 frt 28 kr, kiadás 60,330 frt 78 kr, hiány 33,154 frt 50 kr, szegények-pénztára: bevétel 6824 frt 56 kr, kiadás 6824 frt 56 kr. Összes bevétel 279,277 frt $74\frac{1}{2}$ kr, kiadás 336,158 frt 99 kr, hiány 56,881 frt $24\frac{1}{2}$ kr.

E szerint városunk jövő évi deficzitje, melyet saját javainak és jogainak jövedelméből nem képes fedözni, 56,881 frt $24\frac{1}{2}$ krt teszen.

E deficzitet a pénzügyi szakosztály és tanács, mint a mult években, az egyenes adók után kivetendő 30% póthitellel ajánlják fedezni. Kolozsvártt ugyanis az adózók összes állami direct adók (föld,- házi,- jövedelmi stb.) czimén mintegy 180.000 frtot fizetnek; ennek 30%-a mint városi pótadó, csaknem egészen fedözi a fennjelzett deficzitet.

A mint a különféle pénztárak fennebb közölt bevételei és kiadási számainak összehasonlitásából látható: legnagyobb és állandó deficittel küzd városunk a kaszármai pénztárnál; a jövő évre is e czimen mintegy 33 ezer frt van praeliminálva. Más szavakkal: katonai érdekben Kolozsvár városát évenkint közel 40,000 frtnyi kiadás terheli.

Ez bizony szép összeg s csaknem egyedüli oka annak, hogy a városnak saját polgárait az állami-adó minden forintja után még 30 kr. városi adóval is kell terhelnie.

Különben a közös (házi-) pénztár 1878. évi budgetjének előirányzatát érdekesnek tartjuk a költségvetési javaslat után egész terjedelmében közölni; az 1877. és 1878. évi költségvetéssel való összehasonlitást azonban, térhiány miatt, kénytelenek vagyunk mellőzni; továbbá mellőzzük a dolgozóházi, bor- és husfogyasztási, kaszármai és szegényi pénztár költségvetési előirányzatát, hasonló okból.

Eszerint a közös (házi-) pénztár

I. Jövedelmeiül

praeliminálva van 1879. évre:

A)

Rendesek.

1878-ik évről 1879-ik évre áthozott pénztármaradék — frt — kr. Haszonbér s más czimű hátrálék követelésekből 3836 frt 83 kr. Cselekvő tőke befizetésből — frt — kr. Kamatok: 1000 frt 1860-beli államkölcsön és 74,466 frt erdélyi urbéri tőke 5 százalék kamatából; az 1000 frt után 20, a 74,466 frt után 7 százalék állami jövedelmi adó leütésével 3502 frt 67 kr, Kamatok: Magyar keleti vasut és „Victoria" jégtüz-biztositó társulatoknál lévő 3200 frt tőke kamatából — frt — kr. Kamatok: Magánosoknál elhelyezve lévő 2416 frt tőke kamatából, melyek közül 330 frt 75 kr. 5% 2085 frt 25 kr. 6% esik 141 frt 66 kr. Földesuri birtokok utáni haszonbérben 5075 frt 60 kr. Város határán fekvő rétek, legelők és szántók haszonbéréből 9480 frt 56 kr. Házak és telkek haszonbéréből 5885 frt 50 kr. Lisztelő malmok haszonbérében 4111 frt 11 kr. Tüzi- és épületfák árában 2062 frt 40 kr. Barom filléres és lombi legelők bérében 3285 frt 75 kr. Közhelyek béreiből 314 frt $12\frac{1}{2}$ kr. Téglagyári jövedelem 1298 frt 75 kr.

Városi javadalmak.

Polgári díjakban 445 frt — kr. Borkorcsmai rovatalból 13158 frt — kr. Pálinka korcsmajog bérében 66666 frt 67 kr. Fellegvári korcsmaijog alhaszonbérében 500 frt — kr. Sörház, sörtermelés és korcsmaijog bérében 14022 frt — kr. Vám jövedelemben 44040 frt — kr. Baromutlevelek kiadására felvett rendőri közegek illetékében — frt — kr. Vasuti szállitmányok után járuló kövezeti vámból 2656 frt — kr. Vadászati jog bérében 300 frt — kr. Halászati és rákászati jog bérében 31 frt — kr.

(Vége következik.)

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1878. nov. 26.

— **A városi** képviselő-testület holnap, pénteken (nov. 29-én) d. u. 3 órakor közgyülést tart. A tanácskozások egyetlen tárgya ezuttal csak az 1879. évi városi költségvetési előirányzat lesz, melyet a pénzügyi szakosztály több rendbeli inditváuy és megjegyzés kiséretében, másküllönben egész terjedelmében elfogadásra ajánl. A közgyülés esetleg szombaton folytatni fogja tárgyalásait, ha t. i. első nap nem végzi be a budgetet.

— **A tervezett** „szamosvölgyi vasut létesitése érdekében történt előmunkálatokról" czim alatt, a létesitő bizottság titkárától: Vass Imrétől Deésen egy kis füzet jelent meg s küldetett be szerkesztőségünkhöz. Ára?

— **Gróf Teleki Eliz** és báró Bánffy Zoltán esküvője e hó 26-án tartatott meg Sárombérkén.

— **A szamosvölgyi** vasut érdekében, a részvényaláirásra vonatkozólag, a létesitő bizottságtól a következő értesitvényt vettük: Alólirtak, mint a „tervezett szamosvölgyi vasut" ügyében alakitott 32 tagu bizottság kebeléből kiküldött 6-os küldöttség tagjai, tudomására kivánjuk adni a tisztelt közönségnek, hogy az emlitett vasut létesitése czéjából szerkesztett szerződéseket mai napon szétküldtük s az aláirások teljesittetésével a következő férfiakat s egyleteket biztuk meg: 1. Szamosujvár városában: Szamosujvár város tanácsa, Hrobony Pál, Vojth Miklós, Kisegitő pénztár, Bányai Károly, Nyegrucz Jenő, Turcsa Manó, dr. Zachariás József, Esztegár László, Gajzágó Ferencz, id. Szappanyos Miklós és Huza Lázár. 2. A szamosujvári szolgabirói járásban: ifj. Szappanyos Miklós, László Márton, Bokros Lajos, Hirsch Áron, Horváth Bertalan, Szilágyi Albert, Bercs Ilyés, Nagy István. 3. Székvárosában: Városi tanács és birói járás Báthori Dániel. 4. A csáki-gorbói szolgabán: Vállya Ferencz, br. Jósika Leó, Tüzes Tódor, Vajda János, Zachariás Márton, Farkas János pánczélcsebi, Jákobi Hirsch, id. Berzenczei Miklós és Pataki Dani. 5. A n.-ilondai szbirói járásban: ifj. Berzenczei Miklós, Móricz Sándor, Kászonyi Sándor, Várna Elek, Hoszszu János, Eránosz Márton. 6. A m.-láposi szbirói járásban: Anka Sándor, Csizér Mihály, Pap János gr. cath. pap, Handshild György. rojahidai Szabó Lajos, ifj. Vojth Jakab, Gyárfás Ferencz, Técsi Kálmán, Szász Dani, Mátyás Zsigmond és Roth Ábrahám. 7. A deési szolgabirói járásban: Hatfaludi József, Vojth János, Bartok József, Svaiczer Sándor, Glück Simon, Dux Emánuel, Hirsch Jákob, Návai Todor, Boros József. 8. Deés városban: Városi tanács, Takarékpénztár, Kisegitőpénztár, Krémer Sámuel, Vojt Gergely, Demeter Béla, Peielle Ottó, Muntyán Ágoston, Nikk Ferencz, Hirsch Lipót, Kallus Jakab, Vékony Ferencz, Frank János és Bajnóczi Gyula. 9. A bethleni szbirói járásban: Floth Adolf, Fejérvári Károly, Boros István, Schvarcz Lázár, Szohár Márczell, Takarékpénztár Bethlen, Mózsa Sándor, Farkas Ferencz. 10. A kékesi szbirói járásban: Hatfaludi Bertalan, Eperjesi József, Pap Miklós, gr Wass Jenő, Kászonyi Ferencz, Szilasi János, Schilling Ottó, Filippán János. 11. Teke városában: Tekei polgármester és a tekei járás szbirója. 12. Beszterczе.városában: Láni Gottfried, Budacker Gottlib, Beszterczei polgármester, Dr. Filkéni Todor, Szongott Gergely. Fleischer kereskedése, Takarékpénztár. 13. Borgó-Prund városában: Haldrich papirgyáros. 14. Naszód városában: Brecher Hoseás, alapitvány kezelő-bizottság, Anthon Theodor százados, „Aurora" takarékpénztár, Mihelás, postamester és Goldsmid János. 15. Oláh-szentgyörgyön: Tankó gr. kath. esperes. 16. O-Radnán: Iszip szbiró és Mihálovics Győző. 16. Entrádánban: Jánkel Káhán. 18. Mocson: Rohonczi gyógyszerész és Komis Lajos szolgabiró. 19. Gyekében: Pap Ferencz. 20. Szavában: Máyr János. 21. Válaszuton: br. Bánffy Ádám. 22. Apahidán: Szabó Lajos és Eisen Ignácz. 23. Alsó-Zsukon: Kovács József. 24. Borsán: Jónás Bálint. 25. Bonczidán: Farkas József. 26. Visában: Gáspár János ref. pap. 27. Eejérden: Bodola Dénes ref. pap. 28. Kolozsvár városában: Simon Elek kir. tanácsos, Korbuly Bogdán, Voith József, Hutflesz Károly, Rucska János, Bányai Vitális, Bodor Pál és az összes pénzintézetek. 29. Nagy-Somkut városában: Drágos Pál szbiró és Tömlő kereskedő. 30. Nagy-Bánya városában: Harácsek József. 31. Szatmár városában: a takarékpénztár. 32. A kolozsvári szbirói járásban: Csiszár József szbiró. Egyszersmind felhivjuk az emlitett vasut iránt érdeklődőket, hogy ugy saját aláirásaik, valamint ismerőikkel való aláiratások által a czél keresztül vitelét elősegiteni sziveskedjenek. A szerződések aláirását teljesitni fogják a fenti megbizottak, kiket mi utasitással is elláttunk. Szükségesetén azonban kivánatra bővebb tájékozással is szolgálunk. Feltételezzük, hogy a tisztelt közönség nem vonja meg támogatását egy oly vállalattól, melynek elmaradhatlan jótékonyságát a legnagyobb bizonyossággal élvezni fogja. Az aláirások megkezdésének idejét folyó évi deczember hó 1-re — bevégzését pedig jövő 1879. évi februárius 28-ra határoztuk. Kérjük tehát mind ama tisztelt hazafiakat, kik a szamosvölgyi vasut apahida-deési vonalának kiépitését komolyan óhajtják, járuljanak a kibocsátott szerződések aláirásához, s ezáltal tegyék lehetővé egy nagy fontosságu közgazdászati s kereskedelmi ügynek kivánt diadalát. A tervezett „szamosvölgyi vasut" létesitése ügyében alakitott 6-os küldöttség. Deésen, 1878 évi november hó 23. Báró Bánffy Dezső, elnök. Kovács Sámuel. Krémer Sámuel. Muntyán Ágoston. Placsintár Dávid. Gróf Wass Jenő. Voith Miklós.

— **Egy sátoros** czigány-csapat M.-Vásárhelytt — a mult szt.-mártonnapi vásárkor — több sikertelen kisérlet után R. ruhakereskedő sátrából, egy szál deszka kifeszitésével jókora menynyiségü ruhát ellopván, azzal Sz.-Régen felé utnak indult. A m.-szt.-györgyi fogadónál, a mint a prédán osztozás közben összevesztek, a fogadósban gyanu ébredt s miután a czigányok tovább indultak, nehány társával üzőbe vette őket: a czigányok azonban az üldözést észre vevén, egyik társuk revolvert szegzett az üldözők felé, kik ily veszélyes ellentállásra visszavonultak. A czigányok egyenesen Beszterczére mentek a vásárba, hol ismét R. sátorát vették ostrom alá, most azonban kevesebb szerencsével működtek, mert a tolvajok egyikét sikerült R. segédjének szerencsésen megcsipni s a tetten kapott bünös azonnal át is adatott a hatóságnak.

— **A m. kir.** pénzügyminiszterium ügyeinek ideiglenes vezetésével megbizott miniszterelnök, Gencsy István adófelügyelőt Brassómegyéből Kolozsmegyébe, Danszkay Antal adófelügyelőt Szolnok-Dobokamegyéből Brassómegyébe, és Pilhoffer István Nógrádmegyébe kinevezett adófelügyelőt Szolnok-Dobokamegyébe helyezte át.

— **Képviselőválasztások.** Szentesen Törs Kálmánt 655 szavazattal megválasztották; ellenfele: Kis Zsigmond 212-őt kapott. — Titelből távirják, hogy Sztojkovics Péter szabadelvü párti jelölt 48 szótöbbséggel győzött a Montenegróban szerepelgető Kosztics Lázár omladinista költő ellenében. — A szászkai választókerületben Ormai szabadelvüpárti egyhangulag választatott meg. — Kecskeméten a függetlenpárti Szilády (az Áron testvére) győzött. — Tapolczán hg. Odeschalchi Arthur függetlenségi párti választatott meg.

— **Halálozás.** A. „Kronstädter Zeitung" szerkesztőjének Gött Henrichnek hasonnevü fia, e hó 28-án, élete 12-ik évében, Brassóban meghalt. Nyugodjék békében.

— **Megtiltott fáklyásmenet.** A budapesti egyetemi ifjuságot tegnapelőtt estére a Wittwindisch-kávéházba gyülésre hivták össze, hogy az ellenzék nagyjainak fáklyásmenetet rendezzenek. A rendőrség az e czélra nyomatott felhivásokat még délelőtt elkobozta. Este 6 órakor mintegy 600 egyetemi hallgató töltötte meg zsufolásig a Wittwindisch-kávéházat (zöldfa-utcza és borzutcza sarkán) s a teret, melyet három utcza összefutása képez. Pont hatkor Barabás B. „megnyitotta az ülést." Szemere A. egyhangulag kikiáltatott elnöknek. A gyülés folyt mintegy $\frac{1}{4}$ 7-ig. Ekkor megjelent Thaisz E. főkapitány, de alig lépett be a kávéházba, midőn a helyiség minden zugából „Abzug Thaisz" kiáltások hangzottak fel. A főkapitány megállt és megvárta, mig a zaj lecsillapodott. Ezután fölkérte a jelenlevőket, hogy miután a gyülést a törvény nevében nem jelentették be, menjenek szép csendesen szét. — Szavának az utczán sorakozó 20 lovas és 40 gyalogrendőr adott nyomatékot. A kávéházi ifjuság az obligát „abczug"-gal felelt, mit a künlevők, (már rég nem levén alkalmuk a kedvencz szó hangoztatására) valódi élvezettel ismételgettek. A szétoszlás azonban minden akadály nélkül megkezdődött. Az utczán megállani, vagy csoportosulni nem volt szabad. A távozó nagyobb csapatok után rendőrök mentek távolról. A Komló és a Wittwindisch-kávéház közt egyre czirkáltak a rendőrök azután is. Ennek oka az volt, hogy az itt félbeszakitott gyülés „barátságos vacsora" czimén este 8-kor a „Komló"-ba ujra összehivatott. — Este 8 órakor a Komlóban egy 200 tagból álló nagy bizottság s egy 25 tagból álló végrehajtó bizottság névsora állittatott össze. Ez utóbbi bizottság az Arany-Sasban állandó bizottsági irodát fog nyitni. Egyszersmind az ifjuságnak küldöttei a főkapitányhoz fognak menni, hogy a fáklyásmenet megtarthatására kinyerjék az engedélyt. Volt még dikcziózás s ezzel a „barátságos vacsora" véget ért. Rendőrségnek hire sem volt.

— **M.-péterlaki esperes** Benkő János családjában igen szomoru eset történt a napokban. Szép leánya Anna — mint az „E. H." irja — kocsikázni ment s utközben a gyeplőt maga vette kezébe s hajtott; a fiatal, szilaj lovak — nem tudjuk mitől — megriadtak, a kocsit elragadták s annyira nekivadultak, hogy a gyakorlott kocsis, ki a leányka mellett ült, sem volt képes azokat megfékezni. A kocsiból a szerencsétlen leány csak hamar a lovak közé esett, hol igen jelentékeny — szerencsére nem életveszélyes — sebeket kapott.

— **Özönviz Somogyban.** Közel 40 napja már, hogy Somogyban esik az eső. Mint a „Somogy" irja, nem csak a lápságok, hanem a sikföldek is Balatonnak látszanak. A tetőkön vastag köd ül, a hegyek lábánál viz hömpölyög. Atya, gyermek, barát, jó ismerősök elbucsuztak egymástól a tavaszig; még a kik egy községben laknak is. Egyik faluvégén lakó akkor látja a másikat, mikor a kövér ember a térdét.

— **Vasuti szerecsétlenség.** A magyar államvasutaknak tegnapelőtt este 11 óra 3 perczkor Budapestről indult 16 számu vonata, Rákos állomáson a váltóőr vigyázatlansága folytán helytelen vágányra bocsáttatott be, mely alkalommal a vonatnál lévő 60. sz. Vasa-Nagy gyalogezredből 3 katona nehezen és 11 könnyen megsérült. A vétkes váltóőr a hatóságnak azonnal átadatott. Ezen baleset következtében a Ruttka felé menesztendő gyorsvonat nem indittatott el, de a délután esedékes 12. sz. zólyomi vegyesvonat rendesen fog közlekedni.

— **Nőrablás.** A czellei ügyészség tudatja, hogy november elején a Harburg és Uelzen közti erdőben Nikolics István orviczi, szlavoniai kereskedő két leányát egy Bumba vagy Bomba nevü czigány Orasayról (?) Pest mellett erőszakosan elragadta. Az egyik leány 18 éves Lina, a másik 16 éves és neje a 18 éves Nikolics Varsolának. Mindkét nő sok ékszert és pénzdarabot hordott magával. Bumba főnöke egy nyolcz kocsin utazó czigánybandának s látták is, midőn a két Nikolics leányt magával vitte. A föntebbi ügyészség most nyomozza a czigányokat.

— **Stolácz hőse,** Marcsics őrmester, ki — mint olvasóink emlékezni fognak — 900 bajtársát mentette meg az éhenhalástól önfeláldozása által, tegnapelőtt megjelent a fővárosban s többek közt az irók s müvészek társaságában hosszabb ideig mulatott. — Szép magyaros külsejü fiatal embor, a ráczkevei pap fia, mellén két éremmel. Midőn az ellenség által körülvett vár parancsnoka az éhhalal dicstelen sorsáe előre látta, fölszólitotta a katonákat, ki lesz hajlandó álruhában az ellenségen át segitségért menni. Egyedül M. ajánlkozott. „Mit kiván jutalmul? kérdé a parancsnok. A fiatal ember elpirult. „Bajtársaimat akarom megmenteni." S jutalma arany érdemjel lett. Tiszti rangra nem méltatták.

— **Trieszti** táviratok szerint a „Carmella" olasz bárka 400 hordó petroleummal megterhelve a Muggia öbölben meggyuladt.

— **A Standard** jelenti, hogy Feuton and Sons czég és Roshdale and Haywood magánbankja megszüntette a fizetést. Roshdale passivája 500 ezer font sterlingre rug.

— **Természeti ritkaság,** Trübbachban az ottani utcsináló tehene olyan borjut ellett, melynek négy szeme és két szája van. E szervek tökéletesen vannak kifejlődve. Az állat vidám s igen erősen szopja az anyatejet — mindkét szájával.

— **A Temps** jelenti Rómából: A vidéken folyton tart a szoczialista izgatás. Az osimói (Ancona mellett) községi adjunctust törrel meggyilkolták. Jesiben vörös zászlóval tüntettek a republicánusok.

— **A „Pomerania"** hamburgi postahajó Folkestone közelében hétfőn éjjel összeütközött egy másik hajóval. A „Pomerania" 10 percz alatt elsüllyedt. Az utasok közül 172 embert mentettek meg és a hajó legénységét is. 50 ember, a kapitány, a második és harmadik hajós-tiszt ellenben a vizbe fultak. A megmenekültek Doverbe érkeztek. A „Pomerania" födélzetén 350 utas volt, midőn New-Yorkból elindult. Plymouthban partra szállitott nehány utast. Az orvos, a fő-gépész, főbetegápoló és két betegápolóné vizbe fultak.

— **Passamente** orgyilkost, mihelyt a San-Francescoi fogságba érkezett, fogolyruhába öltöztették. Három czellát rendeltek számára, melyek egyike üres, a középsőben van a gyilkos, a szélsőben meg a három őr. Passamente czellája 4 méter széles, $7\frac{1}{2}$ méter hosszu és 6 méter magas. Világosság belsejében levő ablakon át hat a fogoly czellájába és ez az egy ablak is, mindennemü közlekedést meggátolandó, magassága fele részben be van függönyözve; az őrök kis kukucskáló ablakon át figyelik meg Passamente minden mozdulatát. Mikor a gyilkos czellájába lépett, ágyára dobta magát; levessel tartják. Nagyon nyugodtan viseli magát és f. hó 21-én papirt kért a pörkolábtól, hogy anyjának irhasson levelet. Az a kereskedő, kitől a gyilkos szörnytette alkalmával használt konyhakést vette, azt valija, hogy Passamente ugy nyilatkozott nála, hogy majd megkószörülteti. November 21-én, egy tanu vallomása szerint, két egyén beszélgetve a király megérkezéséről, azt mondá, hogy minden el van készitve és majd megválik mi következik azután. A gyilkos szülőhelyének, Salviának polgármestere, az egész lakosság nevében megjelent a királynál, hogy a gyalázatos gaztett ellen tiltakozzék és kijelentse, hogy Salvia lakossága kiátkozza a gyilkost és nem ismeri el fiának. — Érdekes még bizonyos Corteze vallomása, kinél Passamente Potenzában egy darab ideig szolgált, mondván róla, hogy: „Valóban van ebben az emberben bizonyos végzetszerü valami." Tény, hogy a gyilkos önönmaga tanult irni és olvasni és még hogyan? Midőn Vietri-nél Rienziben szolgált, gazdája gyermekei fennhangon tanulták leczkéiket. Igy ő is megtanulta ugyanazt és azután összehasonlitotta a hallott hangokat és szavakat az irással. Mikor már olvasni tudott, buzgón olvasta az ujságokat. Egyszer a „Croce di Savoja" fogadó tulajdonosa szemére hányta a tulságosan buzgó olvasást, Passamente azt válaszolá neki: „Mindenki a saját hajlamai szerint jár el. Önnek hajlama van a pénzcsinálásra, nekem az ujságolvasásra."

— **A legtöbb adót fizetők Poroszországban** a következők: Rothschild báró 70,200 markkal, Erlanger bankár 68,400 markkal, Krupp gyáros 59,400 markkal. Rothschild adója majd nem $2\frac{1}{2}$ millió jövedelemnek felel meg. Borsig örökösei 30 ezer mark adót fizetnek. Berlinben 129,686 egyén nem fizet adót.

KÖZGAZDASÁG.

A Székes-fehérvári orsz. kiállitás.

A székesfehérvári 1879-ki országos kiállitás rendező bizottsága részletesb értesitést tesz közzé a kiállitásról. A levelezések a kiállitás végrehajtó bizottságához Székesfehérvárra intézendők. A kiállitás 4284 □ méter fedett és 40,848 □ méter szabad térrel rendelkezik; megnyilik május 10-én s tart jun. 15-ig; az állatkiállitás jun. 1-én nyilik meg. Elfogadtatnak külföldi gyártmányok is, de jutalmazásra igényt nem tarhatnak. — A bejelentések 1879. márczius 1-jéig fogadtatnak el, s a tárgyak április 20-ig küldendők be A jövedelem jótékony czélra fordittatik a kiállitóknak a bejelentési iv megküldetik; a vasutakan nyerendő árkedvezmény annak idején közöltetni fog, a térdij fele bejelentéskor, másik fele a tárgyak beküldésekor fizetendő; a termekben és szobákban a dij következő: (□ méterenként) szabad tér 4 frt, fal mellett 1 és fél m. magasságig 2 frt, ennél magasabb még 1 frt, a folyosókon 1—$1\frac{1}{2}$ frt, az ideiglenes épületekben 2 frt, a szabad téren 1 frt. A kiállitás következő 17 csoportra oszlik:

I. Erdőtermények és félkészitmények — nehezebb fa-ipar. II. Bányatermények és félkészitmények — nehezebb ércz-ipar Nemkülönben üveg,- gyurma-, agyag- és kő-ipar. III. Mezőgazdasági termények és félkészitmények, kert ipar. IV. Malom-ipar és élelmi czikkek. V. Szesz-ipar, borok és egyéb szeszes italok. VI. Fonó-, szövő-ipar, ruházati tárgyak. VII. Háztartási és butor-ipar, VIII. Vas-ipar. IX. Nemes ércz, nemes kő-, és fém-ipar. X. Bőr-, csont és kaucsuktárgyak, XI. Müipar és zenészeti tárgyak. XII. Közmivelődési tárgyak, tanszerek, tudományi és szépmüvészeti tárgyak. XIII. Gazdasági eszközök, iparos szerszámok és kézi gépek. XIV. Gépek, gőz-, viz- és lóerőre. XV. Halászati, hajózási és vizépitészeti tárgyak. XVI. Állattenyésztés, állat-kiállitás. XVII. Régészeti tárgyak és müemlék-kiállitás.

A „KELET" magán táviratai.

Feladatott **Budapesten** nov. 28. 10 ó. 40 p. d. e.
Erkezett Kolozsvárra nov. 28. 11 ó. 10 p. d. e.

A czár hajlandó várakozó állásban maradni, de csapatait nem mozditja. Románia kiterjesztő Dobrudzsára az átvonulási conventiót Oroszországgal.

A román trónbeszéd kiemeli az alkotmány-változás szükségét a jogegyenlőség érdekében, a vallás-felekezeteket illetőleg.

Dobrudzsa 3 kerületre osztatott.

Az angolok hivatalosan jelentik Dakha, Pisina megvételét. Jellalabad környéke az emirnek az adózást megtagadta. A hindu államok küldik segéd-csapataikat Lahowba.

Az orosz külügyminiszterium utasitá Kaufmannt, hogy készüljön.

Gr. Andrássy visszavonja a 41 milliós pót-hitelt, de provókáljá a külügyi vitát, a „Dispositions-Fond"-nál.

A jövő évi költséget Boszniára az osztrákok hajlandók megszavazni.

Érték- és váltófolyam.

1878. november 27.

Magyar aranyjáradék	83.99.
„ kincstári utalv. 1 kibocsát	—.—.
„ „ „ 2 „	113.25.
„ keleti-vasut elsőbség 2 „	73.50.
„ „ állami kötvény 1876 év	65.25.
„ vasuti kölcsön	98.80.
„ földtehermentesitési kötvény	78.80.
temesi „ „	74.75.
erdélyi „ „	73.50.
horv. slavon „ „	—.—.
magy. szőlődézma váltság „	80.75.
Oszt. egységes államadósság papirban	61.20.
„ „ „ ezüstben	62.35.
„ aranyjáradék	71.80.
1860. államsorsjegy	112.60.
Oszt. nemzeti bank részvény	79.3.
„ hitelrészvény	2.28.
magyar. hitelbank	212.—.
Ezüst	100.—.
Cs. k. arany	5,57.
Napoleond'or	931.5/10.
Német birod. mark	57.65.
London	116.55.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Békésy Károly.

A mult hó 5-én helyben bel-középutcza 9. sz. a. megnyilt

pénzváltó és zálog-kölcsön intézet

1. Vesz és elad mindennemü forgalomban levő pénznemeket, tőzsdén jegyzett értékpapirokat.
2. Leszámitól három hóval a lejárati idő előtt nyereményeket és szelvényeket.
3. Eszközöl minden bel- és külföldön történendő bármily összegü fizetéseket.
4. Közvetit tőzsdezárlati eladás és vételeket nagyobb összegü állami és érték-papirok, ugy pénznemekre.
5. Elad eredeti sorsjegyeket egészben részletfizetésre, valamint $1/_{20}$-ad részjegyeket. (A 20-ad részjegyek eredetije saját őrzeményünkben marad s az bármely érdekelt félnek kivánatra előmutattatik.)
6. Előlegeket ad **igen mérsékelt kamatláb mellett** minden tőzsdén jegyzett értékpapirokra.
7. Arany és ezüst tárgyakra, ugy pénznemekre.
8. Ruha nemüekre és ezzel rokon természetü tárgyakra, végül:
9. Terményekre.

A midőn a n. é. közönség becses figyelmét fentjelzett vállalatunkra felhivni bátorkodunk, biztositjuk előre is a legszilárdabb szolgálatot.

Kiváló tisztelettel
a hatóságilag engedélyezett pénzváltó és zálog-kölcsön intézet.
Nik Ferencz, Polcz Albert.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

(218) (134—300)

Elsinger M. J.

Bécs, Neubau 2. Zollergasse,

Véljegyzet — Ajánljuk — védve

Elsinger M. J. és fiai

Bécs, Neubau, Zollergasse 2

csász. kir. hadügyministerium, ő felsége haditengerésze és számos jótékony intézet szat. szállitói

csász. királyi szabadalmazott gyárának legjobb és legajánlatraméltóbb

eső köpönyeit, kocsitakaró ponyváit, ágybetéteit, sátorkelméit.

eső köpönye, kocsitakarók, ágybetétek, sátorkelmék

(432) (3—*)

Alvilsavas mészszörp.

Párisi gyógyszerész Grimault és társa alvilsavas-mészszörp sikere mellbajok, hurut, rekedtség, gyomorhurut, a légcsőágak gyuladása ellen, számos utánzásra adott alkalmat, melyek nem birnak hasonló becsével s másként készitvék.

Azon szenvedők, a kik Grimault és társa valódi alvilsavas-mészszörpét óhajtják kapni, sziveskedjenek minden üvegen az aláirást követelni.

Azon gyárosok, a kik a ragjegyen csak azt jegyzik meg: „Grimault és társa után Párisban," csak a t. cz. közönséget ámitják.

Gyengültség,

köhögés, rekedtség, tüdő-, mell- és gyomorbajok ellen.

Hoff János csász. kir. tanácsos urnak, a legtöbb európai uralkodó udvari szállitójának, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosának, magas porosz és német rendjelek birtokosának, a cs. kir. maláta-gyár tulajdonosának, Bécs, Graben, Bräunerstrasse 8.

(443) **Alsó-Reisendorf**, 1878. márczius 6. (3—8)

Tisztelt uram!

Kérem, sziveskedjék minél előbb $7^1/_2$ kilót a Hoff János maláta-egészségi csokoládéjából küldeni, miután nőm ez erősitő csokoládé által nyerte viszsza egészségét s abból él.

SELZMAL ANTAL, erdész.

Alsó-Heizendorf, Hohenstadt p. állomás, Morvaországban.

Duna-Szekcsön, 1878. április 29.

Ismételve kérem uraságodat, minthogy az általam hozatott gyógyszer (maláta-kivonat egészségi-sör és Hoff-féle mellczukorka) hatása valóban meglepett, postai utánvét mellett számomra küldeni. (Megrendelés maláta-kivonat-sör és mellczukorkákra.)

SZABÓ VENDEL.

Kolozsvárt kapható: Gergely Ferencz, Csiki testvérek, Dietrich Sámuel, Biró János és Széky Miklós uraknál.

Nagyobb megrendelésnél megfelelő engedmény.— A csomagolás legolcsóbban számittatik.

Steiner Adolf

„István főherczeg szállodája"

Budapesten

ujjá alakitott szobái 70 krtól 2 ft 60-ig. Küldöttségeknél tetemes árleengedés.

Hónapos szobák megegyezés szerint. (406) (6—12)

(272) (12—12)

Az ő felsége Ferencz József király által szabad. valódi

ARCANUM

patkányok, házi- és mezei **egerek**, vakondok- és csotányok kiirtására, melyet után kontárkodnak, de hamisitatlanúl kapható: **Kolozsvártt**: Bokros Ádám, Maros-Vásárhelyt: Fogarasi J. Demeter, Segesvárt: Misselbacher J. B. uraknál.

Ára 1 nagy szelenczének 1 frt.

Prima, viztisztaságú valódi moldvai

Petroleum

100 kilóját 17 frt 50 krért, (1 Liter $14^1/_2$ kr.,) hordókban (Barrels) cca. 150 Kilójával; továbbá üvegekben (Glasballons) cca. 30 és 50 Kilójával árusitom. A hordókat 1 frt 50 krért, az üvegeket 2 frt 90, illetőleg 3 frt 50 kr. általam eredetileg beszámitott árért viszszaveszem. (361) (13—14)

Teutsch J. B.,

Segesvárt.

STEIN JÁNOS

könyv- és zeneműkereskedésében Kolozsvárt kapható az épen most megindult nagy fontosságu vállalat:

Illustrirte Weltgeschichte.

Unter besonderer Berücksichtigung der Kulturgesichte

auf Grund des von ihm mitverfassten grösseren Werkes neubearbeitet und bis zur Gegenwart fortgeführt von

OTTO von CORVIN

sowie in neuer, zweiter Auflage mitherausgegeben von

L. F. DIEFFENBACH

czimű nagy műnek első füzete.

Diszkiadás 8 kötetben,

kötetenkint 16—18 füzet tartalommal.

Mintegy 2000 világ-történeti tárgyu kép, 40—50 arczkép csoportozat, művelődés történelmi képek és szinnyomatu térkép mellékletekkel.

Az **„Illustrirte Weltgeschichte"** diszkiadása megjelen 8 kötetben (1—1 kötet 16—18 füzettel) vagyis összesen 136—140 füzetben, több ezer a szöveg közé nyomott, vagy külön lapon lévő gyönyörü képekkel, meritve a világtörténelem megörökitésre méltó nagy eseményeiből. E munkából 2 hetenkint fog egy füzet megjelenni, **melynek ára 30 kr.** lévén, szerényebb állásuak is igen könnyen szerezhetik meg. Minden 2. v. 3-dik füzettel egy egész lap nagyságú kép, vagy szinnyomatu térkép melléklet jön és minden kötet befejező füzetével egy összehasonlitó történelmi táblázat.— Egy kimeritő betürendes tárgymutató valamennyi kötetről, a munka használatának nagy megkönnyitésére leend.

Az egész mű 4 év alatt a t. cz. megrendelők kezeiben lesz. A rendes és akadály nélküli megjelenés biztosittatván, a mennyiben ez ujonnan átdolgozott kiadás kéziratának legnagyobb része már a kiadó kezeiben van. A már **megjelent első füzet** után, mely alólirt könyvkereskedésben kapható, a mű nagyszerü kiállitása és terjedelme megitélhető.

A t. cz. megrendelők minden füzetet azonnal megjelenésük után házhoz hordva veszik, melyért csak is annak ára 30 kr. fizetendő.

Kolozsvárt, STEIN JÁNOS könyv- és zeneműkereskedése.

Szépirodalmi képes lapok,

melyeknek uj évfolyama oktober-hó 1-én kezdődött, megrendelhetők

Stein János

könyv- és zeneműkereskedésében Kolozsvárt.

ILLUSTRIRTE WELT.

Deutsches Familienbuch. Siebenundzwanzigster Jahrgang.

Számos egész iv nagyságu képekkel, megjelen havonkint kétszer.

Ára egy füzetnek házhoz hordva csak **18** kr.

Das Buch für alle

Illustrirte Familien Zeitung

Zur Unterhaltung und Belehrung.

VIERZEHNTER JAHRGANG.

Számos egész iv nagyságú képekkel. Meg jelen havonkint kétszer.

Ára egy füzetnek házhoz hordva **18** kr.

Illustrirte

CHRONIK der ZEIT,

Jahrbuch der Ereignisse.

Blätter zur Unterhaltung.

Megjelen havonkint kétszer, nagy negyedrét alakban, számos képekkel.

Ára egy füzetnek házhoz hordva csak **14** kr.

Valamennyi itt elősorolt képes lapoknak az uj évfolyam első füzete már megjelent és kapható

Stein János,

könyv- és zeneműkereskedésében Kolozsvárt.

Ugyanott kapható

Népszinházi műsorozat.

A magyar népszinházban énekelt és szövegezett dalok gyüjteménye

Zongorára Rabonbán Gyulától.

A ripacsos Pista dolmánya.

Eredeti énekes népszinmű 3 felvonásban. Irta RÁKOSI JENŐ.

Tartalma:

Ide várom, oda várom, lakodalom lesz a nyáron.—
Gyertek gyertek gyüjteni.—
Reggel esik le a harmat.
Várom, várom, várom nem jön az én párom.
Lányok, lányok, keresztesi lányok.
Hajdu az én nevem, édes a kenyerem.
A hajamat én befonám.
Országuton masiroznak.
Buzavetés immár sárgul.
Édes apám, édes anyám, adják nekem azt a kis lányt.
Kaszás csillag jár az égen.
Zsuzska lelkem csak egy szóra.
Czifra szűröm szegre van akasztva.
Hallod-e rózsám, hallod-e?
Egy, kettő, három négy.
Ha meghalok, csillag leszen belőlem.
Nagy pénteken mossa holló a fiát.
Kis szekeres, nagy szekeres.

Ára 90 krajczár.

A STRIKE.

Eredeti népszinmű 3 szakaszban, irta SZIGLIGETI EDE és BALÁZS SÁNDOR.

Zongorára Rabonbán Gyulától.

Tartalma:

Zöld vetés közt énekel a pacsirta.
Nem hallottam soha ily bus harangszót.
Viszik is már a temetőbe.
Világos kék a csillagos égszaka.
Mért nincs minden háznak kut.
Kiállottam a kapuba.
Nincs a földön olyan édes érzelem.
Jaj be magas ég, a csillagos ég.
Pántlikás kalapom.
Én vagyok az, én vagyok az.
Búza közé száll a dalos pacsirta.
Isten tudja, hogyan lehet.
Nem gondolok senkivel.
Félre gond, bubánat.
Sirva örülsz ellenkezel.
Ha meghalok, csillag leszen belőlem.
Nemszól a tilinkóm.
Volt szeretőm, esztendeig sirattam.
Fütyöl a szél.

Ára 1 frt 30 kr.

A sárga csikó.

Eredeti népszinmű dalokkal, 3 felvonásban. Irta CSEPREGHY FERENCZ.

Zongorára Rabonbán Gyulától.

Tartalma:

Induló és kar.
Nyitva van a barna kis lány kapuja.
Békót vertem kesely lovam lábára.
Bujdosik a kedves rózsám valahol.
Tul a Tiszán az a módi leányok.
Életedben mindig olyan hamis voltál.
Nincsen annyi tenger csillag az égen.
Csárdás kis kalapot veszek.
Tarka kendőd lobogása.
Látod rózsám azt a hegyet.
Nagy az én rózsám ereje.
Ha bemegyek, ha bemegyek.
Hortobágyi korcsmárosné angyalom.
Bogár Imre, hova ilyen szaporán.
Lóra, csikós lóra.
De sok falut, de sok pusztát bejártam.
A biró a fiát notáriusnak tette.

Ára 90 krajczár.

A magyar nemzet története.

MEGJELEN 28 FÜZETBEN.

150 képpel.

Mindeddig hiányzott **irodalmunkban** egy tisztán a nép számára irt hazai történelem, mely egyszerü, világos nyelven beszélné el ezredéves történetünket.

Jelen vállalat e hiányon kivánna segiteni. Néples nyelven van előadva hazánk története a hon foglalástól kezdve napjainkig.

Azt hiszszük, minden értelmes magyar embernek legelső kötelessége, hogy megismerje hazája történetét, mint az ismeretszerzés első és legszükségesebb tárgyát. Már az édes anyatejjel magunkba szivjuk mindnyájan a hazaszeretetet, de ez a szeretet csak akkor izmosul forró, tántorithatatlan ragaszkodássá, ha nemzetünk történetéből látjuk a felénk intő példákat: ha megismerjük a nagy Hunyadiakat, a Zrinyiek lelket emelő önfeláldozását, a Rákócziak magasztos honszerelmét. Ha megtanuljuk belőle, hogy e földnek minden darabka göröngyét nemzetünk vére áztatta: még melegebben, még szilárdabb lélekkel ragaszkodunk ahoz a gö ngyhöz. És ha megtanuljuk belőle, hogy ezeréves fenmaradásunkat nem csupán hősi kar, de okosság, bölcs előre-látás szülte: igyekszünk elméneket kimivelni, lelkünket nemesiteni, hogy hazánkat ezután is megtarthassuk az idők végéig.

Mi második bibliánknak tekintjük hazánk történetét. Szent könyv ez, mely méltán megérdemli, hogy minden magyar házban meg legyen.—

Ezek az okok vezéreltek bennünket „Magyarország Történeté"-nek kiadására, bár jól tudjuk, hogy az tetemes anyagi áldozattal jár.

De szükséges, hézag pótló voltát tekintve, szivesen hozzuk meg ezt az áldozatot hazai mivelődésünk érdekének és bizunk olvasó közönségünkben hogy pártfogásával előmozditja törekvésünket.

Második sorban azt tartottuk szemünk előtt, hogy a munka árát a lehető legkevesebbre szabjuk, hogy azt mindenki megszerezhesse.

A „Magyar Nemzet Története" előfizetői számára egy

pompás történeti festményről

gondoskodtunk, mely Molnár József ismert akad. festőnk egyik kiváló müve és

„SZÉCHY DEZSŐ föláldozza magát ROBERT KÁROLY KIRÁLYÉRT"

czimmel a magy. nemzeti Muzeum legszebb és legbecsesebb műremekei között foglal helyet. E festményt izléses arany-rámába foglalva előfizetőinknek **4** frt és **50** kr. szállitási dij utólagos fizetés mellett adjuk, más uton nem is lesz kapható.

Megrendelési föltételek:

A „Magyar Nemzet Története" 24—28 füzetben jelenik meg százötvennél több képpel, melyek közt arczképek, eredeti levelek és térképek is lesznek.

A füzetek nagy nyolczadrét alakban diszesen vannak kiállitva,

egyes füzet ára házhoz hordással csak 30 kr.; postai szétküldéssel 35 kr.

Előleges fizetés nem teljesitendő; minden egyes füzet az átvételnél **30** krral fizettetik ki.

A már megjelent első füzet kapható és a folytatás pontos kézbesitéséről gondoskodik

Stein János,

könyv-, mű- és zenemű-kereskedése Kolozsvárt.

Megjelent a

„KÉPES CSALÁDI LAPOK"

harmadik füzete.

Ára 30 kr.

Kapható Stein János könyv- és zeneműkereskedésében Kolozsvárt:

Egy füzet ára 30 kr. — Egy füzet ára 30 kr.

MAGYAR LEXIKON.

MEGJELEN FÜZETEKBEN.

Egy—egy kötet 10 füzetből áll.

Eddig már 13 füzet jelent meg és folyvást kapható

STEIN JÁNOS,

könyv- és zeneműkereskedésében Kolozsv.

Postai szétküldéssel 35 kr. — Postai szétküldéssel 35 kr.

Magyarország és Erdély

eredeti képekben.

40 nagy negyedrétü acélmetszett.

1) Buda és Pest a Gellérthegyről. 2) Az Aldunasor. 3) Budapest. 4) Váczi temető. 5) Brassó. 6) Dévény romjai. 7) Esztergom. 8) Fogaras vára. 9) Földvár romjai. 10) Gernyeszegi kastély. 11) Gyula-Fehérvár. 12) Késmárk s a Tátra hegység. 13) Kisdisznód. 14) Kolozsvári 15) Kolozsvári ref. templom. 16) Kolozsvári nemz. muzeum. 17) Marosvásárhelyi főpiacz. 18) Marosvásárhelyi kegyes rendűek zárdája. 19) Mehádiai rommaradványok. 20) Nagy-Szeben. 21) Nagyváradi püspök. palota. 22) Pécs város. 23) Pécsi székes-egyház. 24) Pécs melletti Tetye. 25) Pozsony. 26) Radnai zárda. 27) Rosnyói vár Erdélyben. 28) Szász-Sebes. 29) Szászváros. 30) Talmács. 31) Temesvár. 32) Törcsvár. 33) Tordai hasadék. 34) Torda. 35) Ujvidék s Pétervárad. 36) Vajda-Hunyad. 37) Vashámor Oláhfalu mellett. 38) Veszprém. 39) Visegrád. 40) Zsámbéki templom.

Együttesen csak 5 frtért.

Külön külön 25 krért kaphatók

Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt.

Ugyanott régibb, vagy használt könyvek ujakért becseréltetnek, vagy kedvező feltételek mellett átvétetnek.

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdájában az ev. ref. tanoda betűivel Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școala - BCU Cluj-Napoca.